



JURIDISKA FAKULTETEN  
vid Lunds universitet

Mathilda Hoffman Öjdahl

# Beskickningslokalens okränkbarhet – kan principen om staters suveränitet trumfa den mänskliga rättigheten till liv?

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet  
15 högskolepoäng

Handledare: Karol Nowak

Termin: VT 2019

# Innehåll

<b>SUMMARY</b>	<b>1</b>
<b>SAMMANFATTNING</b>	<b>2</b>
<b>FÖRKORTNINGAR</b>	<b>3</b>
<b>1 INLEDNING</b>	<b>4</b>
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och frågeställningar	4
1.3 Metod och perspektiv	5
1.4 Material	6
1.5 Avgränsning	6
1.6 Forskningsläget	7
1.7 Disposition	7
<b>2 STATERS SUVERÄNITET, JURISDIKTION OCH IMMUNITET</b>	<b>8</b>
2.1 Staters suveränitet	8
2.1.1 Principen om non-intervention	8
2.2 Jurisdiktion	9
2.2.1 Exekutiv jurisdiktion	9
2.3 Immunitet	9
<b>3 DIPLOMATISK IMMUNITET</b>	<b>11</b>
3.1 Teoretiska grunder avseende diplomatisk immunitet	11
3.2 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser	12
3.2.1 Artikel 1 – definition av beskickningslokal	13
3.2.2 Artikel 3 – den diplomatiska beskickningens uppgifter	13
3.2.3 Artikel 22 – beskickningslokalens okränkbarhet	14
3.2.4 Artikel 41 – den diplomatiska beskickningens skyldigheter gentemot den mottagande staten	18
3.2.5 Sanktioner vid överträdelser av Wienkonventionen	19
<b>4 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER</b>	<b>23</b>
4.1 Mänskliga rättigheter ur ett naturrättsligt perspektiv	23
4.2 Rätten till liv	23

<b>5</b>	<b>DISKUSSION</b>	<b>25</b>
5.1	Analys	25
5.2	Slutsats	30
	<b>KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING</b>	<b>31</b>
	<b>RÄTTSFALLSFÖRTECKNING</b>	<b>36</b>
<b>6</b>	<b>BILAGA: 1961 ÅRS WIENKONVENTION OM DIPLOMATISKA FÖRBINDELSER</b>	<b>37</b>

# Summary

In the formation of diplomatic relations between states, the establishment of diplomatic premises on the territory of the other state composes a central part. The premises of mission usually constitute an embassy which is inviolable under article 22 of the *1961 Vienna Convention on Diplomatic Relations*. The receiving state is, under no circumstances, permitted to enter the premises without the consent of the head of the mission. This paper aims to examine the diplomatic protection of the premises of mission in relation to the executive jurisdiction of the receiving states under extraordinary circumstances when human life is in serious danger.

During the formulation of the convention, an exception to the inviolability was deliberated. The exception provided the receiving state the right to, in cases of extreme emergency, enter the premises in order to eliminate the danger. However, it was precluded due to the fear that the provision would be used in analogies and given an extensive application by the receiving states. An incident that particularly illustrates the issue of absolute inviolability is the *Libyan hostage incident* when the British police force was denied entry to the premises even though a police woman was killed, and several others injured by shots coming from within the embassy.

In the concluding analysis, the discussion is presented in the perspective of natural law. It is stated that in the event of imminent serious danger to human life, the human inherent right to life should be protected regardless if the receiving state by protecting this thus violates the immunity of the sending state. Finally, an amendment to article 22 Vienna Convention on the inviolability of missions is proposed. The amendment provides scope for the executive jurisdiction of the receiving states in cases of extreme emergency where human life is in serious danger and the receiving state has taken all possible measures to eliminate the danger before entry is prepared.

# Sammanfattning

En viktig del i staters upprättande av diplomatiska relationer innebär respektive stats rätt att upprätta en diplomatisk beskickning på den andra statens territorium. Beskickningen utgörs som huvudregel av en ambassad och är, under artikel 22 i *1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser*, okränkbar. Skyddet är absolut och mottagande staters myndigheter äger, oavsett omständigheter, ingen rätt att beträda beskickningen utan medgivande. Uppsatsen syftar till att undersöka det diplomatiska skyddet av beskickningslokaler i förhållande till mottagande staters exekutiva jurisdiktion under extraordinära omständigheter där mänskligt liv är i allvarlig fara.

Det framgår av uppsatsens undersökning att ett undantag till beskickningens okränkbarhet diskuterades vid konventionens uppkomst. Undantaget gav den mottagande staten rätt att i extrema nödfall bereda tillträde för statens myndigheter att avhjälpa faran, men avvisades på grund av risken för analogier och en vidsträckt tillämpning av den mottagande staten. En händelse som särskilt illustrerar problematiken med det absoluta skyddet är *Libyan hostage incident* där den brittiska polisen nekades tillträde till beskickningen trots att en polis dödats och flera människor skadats av skott inifrån ambassaden.

I den avslutande analysen utgår diskussionen från ett naturrättsligt perspektiv. Det påvisas att vid en nära förestående allvarlig fara för mänskligt liv, bör människans inneboende rätt till liv skyddas oberoende om en mottagande stat genom att rädda detta således kränker en sändande stats immunitet. Slutligen lämnas ett förslag på en ändring av artikel 22 i Wienkonventionen. Ändringen ger utrymme för mottagande staters exekutiva jurisdiktion vid situationer av extrema nödfall där mänskligt liv är i allvarlig fara och den mottagande staten har vidtagit alla genomförbara åtgärder för att avvärja faran innan tillträde bereds.

# Förkortningar

FN	Förenta nationerna
ECHR	European Court of Human Rights
ICJ	International Court of Justice
PCIJ	Permanent Court of International Justice

# 1 Inledning

## 1.1 Bakgrund

Som ett led i staters suveränitet följer rätten till staters territoriella överhöghet – en långtgående rättighet vilken innebär att alla stater som huvudregel har absolut jurisdiktion över sitt territorium. Det finns dock undantag till denna regel. Sedan ett hundratal år tillbaka har staters utbyte av diplomatiska relationer innefattat en diplomatisk immunitet där en sändande stat har rätt att upprätta en beskickningslokal på en mottagande stats territorium. Beskickningslokalen utgörs generellt av en ambassad och är okränkbar, vilket innebär att den mottagande staten inte äger rätt att tillträda lokalen. Det undantagslösa skyddet definieras utifrån *1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser* (hädanefter benämnd som Wienkonventionen). Den diplomatiska immuniteten har kommit att leda till situationer av missbruk där ambassader brukats för andra ändamål än det ursprungliga; att representera den sändande staten och dess intressen i den mottagande staten. Syftet med beskickningslokalens okränkbarhet har ställts på sin spets när den mottagande staten har förvägrats tillträde till ambassaden vid extraordinära situationer som hotat mänskligt liv. Dessa situationer ställer följaktligen två folkrättsliga intressen gentemot varandra – den sändande statens suveränitet och den mottagande statens skyldighet att skydda den mänskliga rättigheten till liv.

## 1.2 Syfte och frågeställningar

Uppsatsen syftar till att undersöka det diplomatiska skyddet av beskickningslokaler i förhållande till mottagande staters exekutiva jurisdiktion vid myndighetsutövning under extraordinära omständigheter. Uppsatsen ämnar problematisera huruvida det absoluta skyddet av sändande staters suveränitet kan anses motiverat i förhållande till extrema nödfall där den mänskliga rättigheten till liv står på spel. Undersökningen ska mynna ut i en diskussion med motiverade slutsatser på följande frågeställningar:

*1. Bör artikel 22 om beskickningslokalens okränkbarhet i Wienkonventionen revideras i syfte att ge mottagande stater exekutiv jurisdiktion under extraordinära omständigheter för att rädda mänskligt liv?*

*2. Hur skulle en revidering av artikel 22 i Wienkonventionen kunna formuleras för att balansera två folkrättsliga intressen – den sändande statens suveränitet och den mottagande statens skyldighet att skydda den mänskliga rättigheten till liv?*

### **1.3 Metod och perspektiv**

Uppsatsen har utgått från en kritisk rättsdogmatisk metod med ett naturrättsligt perspektiv. I den rättsdogmatiska metoden undersöks lagstiftning, rättspraxis och doktrin i syfte att illustrera det gällande rättsläget.<sup>1</sup> Den kritiskt rättsdogmatiska metoden används därefter i syfte att granska och kritisera resultaten av lösningen.<sup>2</sup> Med ursprungspunkt i denna metod har beskickningslokalens okränkbarhet i relation till naturrättsliga rättighetsargument om grundläggande mänskliga rättigheter analyserats och problematiserats. Då en beskickning i huvudsak utgörs av en stats ambassad<sup>3</sup> har begreppen beskickningslokal och ambassad användas synonymt i uppsatsen.

Det naturrättsliga perspektivet utgår från att det finns goda, objektiva värden som alla har kännedom om och går att tolka. Dessa värden står bortom den vanliga juridikens normer och förtjänar ett skydd oavsett hur den positiva rätten ser ut.<sup>4</sup> Den kritiskt rättsdogmatiska metoden i kombination med naturrättsliga rättighetsteorier har varit ett verktyg för att i analysen ifrågasätta det gällande rättsläget och nå fram till ett förslag på ändring av Wienkonventionen.

---

<sup>1</sup> Kleineman (2018) s. 21.

<sup>2</sup> Ibid, s. 36.

<sup>3</sup> Swedish Ministry for Foreign Affairs, ”Vad innebär diplomatisk immunitet?”.

<sup>4</sup> Schultz (2018) s. 107.



## 1.4 Material

Internationella instrument, framförallt Wienkonventionen, tillsammans med litteratur och internationella rättsfall utgör de rättskällor som ligger till grund för undersökningen. Wienkonventionen i sin helhet är bilagd till uppsatsen, detta i syfte att förenkla läsningen av den löpande texten som refererar till flertalet artiklar. Konventionerna som behandlas anses till stora delar utgöra internationell sedvanerätt och är således relevanta för alla stater, oavsett vilka stater som är part till den specifika konventionen. Då den internationella sedvanerätten generellt tar lång tid att förändra och utveckla har äldre litteratur i viss mån använts i syfte att förstå grunden till det diplomatiska skyddet.<sup>5</sup> Litteraturen *Diplomatic law: Commentary on the Vienna Convention on Diplomatic Relations* av Elieen Denza, professor i internationell rätt, har varit betydelsefull som modern och omfattande doktrin som ger ett relevant helhetsperspektiv på området.

## 1.5 Avgränsning

Uppsatsen har inte behandlat någon form av immunitet utöver den immunitet som tillfaller beskickningslokalen i enlighet med artikel 22 i Wienkonventionen. Detta betyder att personell immunitet för statliga företrädare, personer anställda på en diplomatisk beskickning, stats- och regeringschefer eller andra högt rankade statsrepresentanter inte har undersökts. Skyddet för diplomatiska företrädares bostad i enlighet med artikel 30 har inte behandlats då detta skydd snarare är kopplat till den personella immuniteten, inte den suveräna immuniteten som anges ovan. Uppsatsen har avgränsats till att enbart granska exekutiv immunitet och inte judikativ immunitet, vilket följaktligen innebär att endast exekutiv jurisdiktion kommer att undersökas. Uppsatsen har, inom ramen för frågeställningen, avgränsats till att enbart redogöra för mänskliga rättigheter avseende rätten till liv och inte andra rättigheter.

---

<sup>5</sup> Linderfalk (2012) s. 29.

## 1.6 Forskningsläget

Det finns ett begränsat material med information i ämnet om den diplomatiska beskickningslokalens okränkbarhet och vilka eventuella undantag som kan aktualiseras i fall av extrema nödsituationer. En majoritet av den forskning som har publicerats berör snarare inskränkningar i den diplomatiska personella immuniteten vid brottsbekämpning. Den forskning som berör ämnet om inskränkningar i den diplomatiska suveräna immuniteten presenteras löpande i undersökningen. En diskussion kring beskickningslokalens okränkbarhet ur ett naturrättsligt perspektiv har mig veterligen inte tidigare presenterats.

## 1.7 Disposition

I syfte att introducera staters förhållande till konceptet om diplomatisk immunitet och beskickningslokalens okränkbarhet kommer undersökningen i *kapitel 2* redogöra för begreppen om staters suveränitet, jurisdiktion och immunitet. I *kapitel 3* presenteras bakgrunden till diplomatisk immunitet i syfte att förstå de bakomliggande syftena till Wienkonventionen, som därefter kommer behandlas utifrån de relevanta artiklarna om beskickningslokalens okränkbarhet och rådande diskussioner kring tillämpningen av artiklarna. Kapitlet kommer även omfatta sanktioner vid överträdelser av Wienkonventionen. Detta skildras i syfte att belysa vad som egentligen sker om den mottagande staten kränker den sändande statens immunitet. För att knyta an till frågan om att inskränka beskickningslokalens immunitet till förmån för myndighetsutövning under extraordinära omständigheter som att rädda mänskligt liv, kommer *kapitel 4* behandla ett naturrättsligt perspektiv på mänskliga rättigheter. Kapitlet leder in på ett avslutande avsnitt om rätten till liv, där jag kommer att belysa hur olika konventioner och domstolar hanterat skyddet för rättigheten. Detta kapitel syftar till att belysa den gällande rättens komplexa hantering av rättigheten till liv. Den avslutande analysen kommer därefter sätta samtliga kapitel om staters suveränitet, diplomatisk immunitet och mänskliga rättigheter i perspektiv för att besvara de uppställda frågeställningarna.

# 2 Staters suveränitet, jurisdiktion och immunitet

## 2.1 Staters suveränitet

För att en entitet ska klassificeras som stat i folkrättslig bemärkelse, följer ett antal kriterier av 1933 års *Montevideokonvention om staters rättigheter och skyldigheter*. Ett av dessa är att entiteten ska besitta ett eget territorium som denna kontrollerar. Erkänns entiteten som en stat följer rättigheter och skyldigheter enligt internationell lag, varav en av dessa är statens rätt till territoriell överhöghet. En stat har en absolut och okränkbar rätt att ensam råda och utöva statsfunktioner över sitt territorium. Undantagsvis kan suveräniteten begränsas med hänsyn till garantier för mänskliga rättigheter och diplomatiska privilegier.<sup>6</sup> Däremot äger stater ingen rätt att vara diplomatiskt representerade i en främmande stat utan statens samtycke.<sup>7</sup>

### 2.1.1 Principen om non-intervention

I enlighet med en stats rätt till självbestämmande följer andra staters skyldighet att respektera statens politiska oberoende och territoriella integritet. Principen om non-intervention uttrycks i *Förenta nationernas stadga i portalparagraferna* om såväl våldsförbudet<sup>8</sup> stater sinsemellan som i förbudet för Förenta Nationerna (FN) att ingripa i staters nationella angelägenheter.<sup>9</sup> Stadgan läses i ljuset av *Friendly Relations Declaration* som utvecklar principens betydelse. Deklarationen gör gällande att alla former av direkta eller indirekta ingrepp av en medlemsstat i en annans medlemsstats interna och externa angelägenheter är förbjudna. Detta innefattar fysiska ingrepp på denna andra statens territorium. Principen är etablerad som internationell sedvanerätt<sup>10</sup> och binder därav även stater som inte är medlemmar i FN.

---

<sup>6</sup> Dixon (2013) s. 161.

<sup>7</sup> Linderfalk (2012) s. 18; jfr. art. 2 i Wienkonventionen.

<sup>8</sup> Art. 2.4 i Förenta Nationernas stadga.

<sup>9</sup> Art. 2.7 i Förenta Nationernas stadga.

<sup>10</sup> Se ICJ i *Nicaragua v. United States of America*, p. 73.

## 2.2 Jurisdiktion

Till följd av staters suveränitet och dess rätt att utöva territorial överhöghet, bereder en stats jurisdiktion kompetensen att utöva åtgärder som har verkan på personer, byggnader och händelser inom statens territorium. Dessa innefattar en legislativ jurisdiktion, judikativ jurisdiktion och exekutiv jurisdiktion. Legislativ och judikativ jurisdiktion avser staters rätt att lagstifta samt utöva dömande makt.<sup>11</sup>

### 2.2.1 Exekutiv jurisdiktion

Principen om exekutiv jurisdiktion fastslogs av Permanent Court of International Justice (PCIJ) i målet *Lotus*. Domstolen uttryckte att – i avsaknad av internationella sedvaneregler eller konventioner som visar på motsatsen – får en stat inte utöva någon form av makt på en annan stats territorium.<sup>12</sup> Den exekutiva jurisdiktionen omfattar statens exklusiva rätt att genom sina domstolar, polis och andra myndigheter utföra tvångsåtgärder så som arresterande, beslagtagande och husrannsakan på det egna territoriet.<sup>13</sup> En stat har alltså endast rätt att utföra tvångsåtgärder på en främmande stats territorium om den andra staten samtyckt till detta.<sup>14</sup>

## 2.3 Immunitet

Det följer av en stats suveränitet att denna som huvudregel har absolut jurisdiktion över sitt territorium. Undantag kan göras med hänsyn till diplomatiska privilegier, varav immunitet är ett sådant. Begreppet immunitet betyder att en stat är förhindrad att utöva en jurisdiktion staten annars hade kunnat utföra.<sup>15</sup> En främmande stat kan således inneha immunitet på annan stats territorium. Detta följer av den grundläggande principen i internationell lag om staters suveräna likställdhet.<sup>16</sup> Den främmande statens immunitet baseras på den

---

<sup>11</sup> Linderfalk (2012) s. 51.

<sup>12</sup> Se PCIJ i *France v Turkey* p. 45.

<sup>13</sup> Cryer (2014) s. 51.

<sup>14</sup> Ryngaert (2015) s. 9.

<sup>15</sup> Linderfalk (2012) s. 51.

<sup>16</sup> Dixon (2013) s. 183; jfr. art. 2.1 i Förenta Nationernas stadga.

handling eller egendom som den mottagande staten riktar sin jurisdiktion mot.<sup>17</sup> Ur principen om staters suveränitet utvecklades konceptet om diplomatisk immunitet som skyddar den diplomatiska beskickningens lokaler.<sup>18</sup>

---

<sup>17</sup> Linderfalk (2012) s. 52.

<sup>18</sup> Sen (1988) s. 433.

# 3 Diplomatisk immunitet

## 3.1 Teoretiska grunder avseende diplomatisk immunitet

Tanken om diplomatiska relationer som ett utbyte av diplomatiska beskickningar och diplomatisk personal tros ha fötts i 1500-talets Italien, där två stater genom en ömsesidig överenskommelse upprättade en ambassad eller annan form av beskickningslokal i den andra staten.<sup>19</sup> Konceptet om diplomatisk immunitet i anslutning till dessa har flera förklaringar.

Den första förklaringen utvecklades av Hugo Grotius, som pekade på idén om exterritorialitet. Principen om exterritorialitet föreskriver att alla handlingar som inträffar på beskickningen är att betrakta som handlingar som skett på den sändande statens territorium. Handlingarna ligger därmed utanför den mottagande statens jurisdiktion.<sup>20</sup> Grotius menade att normen förbjöd den mottagande staten att arresteras medlemmar av beskickningen eller utföra verkställande åtgärder på beskickningen. Principen om exterritorialitet har kritiserats på grundval av att beskickningen<sup>21</sup> fortfarande är belägen på den mottagande statens fysiska territorium. Trots att den sändande staten i många fall har suverän auktoritet över beskickningen, innebär inte detta att den mottagande statens nationella lag är helt exkluderad.<sup>22</sup> Detta kan styrkas med det faktum att brott som sker på beskickningen fortfarande ska prövas utifrån de gällande lagarna i den mottagande staten. Den sändande statens diplomater är därutöver skyldiga att respektera mottagarstatens nationella lag trots att de inte kan bli åtalade för överträdelser av denna.<sup>23</sup>

De senare, och idag godtagna, förklaringarna om diplomatisk immunitet baseras på principerna om funktionell nödvändighet och reciprocitet. Teorin

---

<sup>19</sup> Hardy (1968) s. 2.

<sup>20</sup> Ibid, s. 9

<sup>21</sup> Denza, s. 111.

<sup>22</sup> Hardy, s. 9.

<sup>23</sup> Sen (1988) s. 96; jfr. art. 41(1) i Wienkonventionen.

om funktionell nödvändighet grundas på tanken att den diplomatiska beskickningen ska kunna utföra sitt uppdrag effektivt, säkert och självständigt utan ingripande från den mottagande statens myndigheter.<sup>24</sup> International Court of Justice (ICJ) har uttryckt dessa regler om diplomatisk immunitet som fundamentala för ”[...]the security and well-being of the complex international community of the present day”.<sup>25</sup> Reciprocitetsprincipen gestaltar i sin tur en form av autonomi som anses vara en erkänd princip i internationell lag.<sup>26</sup> Principen gör gällande att den mottagande statens avkall på sin suveräna jurisdiktion till följd av diplomatisk immunitet är godtagen på grund av att den sändande statens jurisdiktion kommer vara begränsad på sitt eget territorium. Likväl kan en stats immuniteter och privilegier i den andra staten minska eller stärkas om den första staten genomför en sådan order. Staterna påverkas likvärdigt av deras respektive restriktioner gentemot varandra.<sup>27</sup>

### **3.2 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser**

Rättskällorna i diplomatisk lag utgjordes länge av internationell sedvanerätt, vilka skildrades redan 1758 av Emmanuel Vattel i *La Droit Des Gens*. Reglerna fortsatte tillämpas de nästkommande tvåhundra åren och vid skapandet av Wienkonventionen var det första gången en multilateral kodifikation täckte området på ett omfattande sätt.<sup>28</sup> Likt andra konventioner binder Wienkonventionen enbart sina parter, för tillfället 192 stater,<sup>29</sup> men det råder idag konsensus om att konventionen till stora delar reflekterar internationell sedvanerätt.<sup>30</sup> Det framhävs dock uttryckligen i Wienkonventionens inledning att den internationella sedvanerätten alltså är relevant och ska fortsätta tillämpas i frågor som inte uttryckligen regleras i konventionen.

---

<sup>24</sup> Dixon (2013) s. 208–211; jfr. inledningen i Wienkonventionen.

<sup>25</sup> Se ICJ i *United States of America v. Iran*, p. 92.

<sup>26</sup> Hardy (1968) s. 83.

<sup>27</sup> Denza (2016) s. 406–407; Sen (1988) s. 493; jfr. art. 47 i Wienkonventionen.

<sup>28</sup> Denza (2016) s. 1–2.

<sup>29</sup> United Nations Treaty Collection, ”Status of Treaties”.

<sup>30</sup> Se ICJ i *United States of America v. Iran*, p. 45; Dixon (2013) s. 209.

### **3.2.1 Artikel 1 – definition av beskickningslokal**

Av konventionens artikel 1(i) framgår att ”*beskickningslokal benämnes byggnad eller del av byggnad jämte tillhörande markområde, oavsett vem de tillhöra, som nyttjas för beskickningens verksamhet, beskickningschefens bostad däri inbegripen*”. Det saknas krav på att den sändande staten behöver begära godkännande från den mottagande staten innan den förvärvar egendom i syfte att använda som beskickningslokal. Sådana krav kan dock uppbäras i nationell lag.<sup>31</sup> Storbritannien införde en sådan lag efter den så kallade *Libyan hostage incident* där en polis blev dödad av skott inifrån den libyska ambassaden.<sup>32</sup> I den brittiska lagen fastslås att statens utrikesminister har kompetens att dra tillbaka beskickningens status om detta är möjligt under internationell lag med särskild hänsyn till det allmänna och statens säkerhet.<sup>33</sup>

### **3.2.2 Artikel 3 – den diplomatiska beskickningens uppgifter**

I konventionens tredje artikel fastslås den diplomatiska beskickningens funktioner. Den första funktionen, att representera den sändande staten i den mottagande staten, omfattar även de efterföljande funktionerna. Att skydda den sändande staten och dess medborgares intressen, förhandla med mottagarstaten samt samla in information om denna till förmån för den sändande staten ligger inom ramen för de traditionella syftena med det representativa diplomatiska arbetet.<sup>34</sup> I den moderna kontexten har de legala och politiska ändamålen ofta tenderat att sammanfalla med kommersiella, finansiella och industriella intressen. Det framgår av artikel 3(e) att det ligger under beskickningens uppgifter att upprätthålla sådana vänskapliga relationer. Det har argumenterats för att den diplomatiska funktionen idag förlorat en del av sin relevans. Detta då större politiska förhandlingar numera främst avhandlas av staters statschefer eller utrikesministrar samt att

---

<sup>31</sup> Denza (2016) s. 17.

<sup>32</sup> Ibid, s. 148.

<sup>33</sup> Art. 1 i Diplomatic and Consular Premises Act 1987.

<sup>34</sup> Hardy (1968) s. 16.



information om lokala händelser numera snabbt såväl rapporteras som analyseras i internationell press. Motsatsvis har det resonerats att vikten av en personlig kontakt på plats inte ska underskattas i det kontinuerliga arbetet av att upprätthålla relationerna staterna sinsemellan. Det diplomatiska arbetet har således fortfarande både en direkt och indirekt påverkan på det politiska beslutsfattandet.<sup>35</sup>

### **3.2.3 Artikel 22 – beskickningslokalens okränkbarhet**

Av ordalydelsen i artikel 22(1) framgår att beskickningslokalen är okränkbar och den mottagande staten endast äger tillträde efter medgivande av beskickningschefen. Skyddet är absolut. Av utkast till konventionen framgår dock en annan formulering av artikeln. Formuleringen gav den mottagande staten rätt till tillträde vid extrema nödfall i syfte att bekämpa en allvarlig och nära förestående fara för mänskligt liv, det allmännas hälsa eller egendom, eller till skydd för statens säkerhet. Sådana situationer skulle, om möjligt, kräva ett godkännande av den mottagande statens utrikesminister.<sup>36</sup> Förslaget avvisades vid Wienkonferensen med argument om att det ansågs farligt att mottagarstaten skulle bedöma huruvida det förelåg ”extraordinära omständigheter” och att det motsatsvis var i de ”extrema nödfallen” det var viktigast att behålla principen om beskickningslokalens okränkbarhet. Man pekade på tidigare händelser, bland annat en incident på den amerikanska ambassaden i Moskva där den lokala brandkåren varit förklädda KGB-agenter.<sup>37</sup> Parterna vid konferensen menade att risken för analogier och en vidsträckt tillämpning av undantaget var något ingen sändande stat önskade se.<sup>38</sup>

Att ovanstående uppfattning skulle vara avsikten med konventionen har ifrågasatts av juris doktor Erik Sjöholm. Sjöholm argumenterar för att ett absolut och undantagslösa skydd motsäger den reservation som görs i artikel

---

<sup>35</sup> Sen (1988) s. 58.

<sup>36</sup> UN Doc A/CN.4/91 s. 11, art. 12.

<sup>37</sup> ILC Yearbook 1957 vol I s. 55–56; ILC Yearbook 1958 vol I s. 129.

<sup>38</sup> Hardy (1968) s. 44.

41 i Wienkonventionen om respekt gentemot mottagarlandets lagar, likväl som mot det principiella skyddet för allmän ordning och säkerhet som polisen upprätthåller.<sup>39</sup> Sjöholm menar att det följer av allmänt erkända folkrättsliga grundsatser att polisen torde vara berättigad att utan medgivande äga tillträde till beskickningslokalen i syfte att avvärja faror i vissa nödsituationer som allmänfarliga naturhändelser.<sup>40</sup> Detta, anser Sjöholm, skulle även berättiga polisens tillträde till beskickningslokalen vid ingripande i situationer av nödvärn, för att förhindra ett förestående angrepp mot en diplomats person.<sup>41</sup>

I artikel 22(2) stadgas att mottagarstaten är skyldig att vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda beskickningslokalen från varje form av intrång. Detta på grund av beskickningslokalers utsatta karaktär där attacker är vanligt förekommande.<sup>42</sup> Att skyldigheten är långtgående framgick när ICJ fördömde Irans misslyckande att försvara den amerikanska ambassaden i målet *Tehran Hostages*. Domstolen ansåg att Iran misslyckats med att skydda ambassaden både innan, under och efter attacken.<sup>43</sup> Vidare fastslogs av Se Eritrea-Ethiopia Claims Commission i fallet *Diplomatic Claim, Eritrea's Claim* att parter inte kan avstå från deras grundläggande skyldigheter gentemot varandra under Wienkonventionen, särskilt de som avser diplomatiska agenter och beskickningslokalers okränkbarhet, inte ens i nödfall av krig.<sup>44</sup> Den exekutiva immuniteten framgår även av artikel 22(3) där beskickningslokalen, dess inredning, övrig egendom samt beskickningens fortskaffningsmedel förbjuds bli föremål för husrannsakan, rekvisition, beslag eller andra åtgärder.

Vid den tidigare nämnda skjutningen från Libyens ambassad i London 1984<sup>45</sup> skadades elva personer och en brittisk polis avled. Den brittiska polisstyrkan fortsatte att upprätthålla ambassadens okränkbarhet men förvägrades tillträde till ambassaden i jakt på det dödande vapnet och den misstänkta skytten. I den

---

<sup>39</sup> Sjöholm (1973) s. 215.

<sup>40</sup> Ibid s. 220.

<sup>41</sup> Ibid s. 219; jfr. art. 29 i Wienkonventionen.

<sup>42</sup> Hardy (1968) s. 46.

<sup>43</sup> Se ICJ i *United States of America v. Iran*, p. 63, p. 76 och p. 92.

<sup>44</sup> Se *Eritrea-Ethiopia Claims Commission i Diplomatic Claim, Eritrea's Claim*, p. 20–21.

<sup>45</sup> Se avsnitt 3.2.1.

efterföljande utredningen av det brittiska parlamentets The House of Commons Foreign Affairs Committee diskuterades huruvida den libyska ambassaden förlorat sin okränkbarhet på grund av den terrorhandling som utförts från ambassaden.

Kommittén tittade på de i förarbeten diskuterade undantagen till artikel 22(1) och menade att ingen vid författandet av Wienkonventionen reflekterat över risken att en terrorattack skulle kunna utföras från en beskickningslokal. Kommittén menade att det kunde argumenteras att en sådan situation därför faller under de frågor som inte uttryckligen regleras i Wienkonventionen och att internationell sedvanerätt bör tillämpas. Man fann det dock svårt att hitta ett sådant undantag till beskickningslokalers okränkbarhet även i den internationella sedvanerätten.

Därutöver tittade kommittén på huruvida en brittisk överträdelse av artikel 22(1) hade kunnat motiveras på grund av Libyens tidigare överträdelse av artikel 41(1) och (3) i Wienkonventionen då beskickningslokalen brukades på ett sätt som var oförenligt med dess funktioner. En sådan argumentation hade kunnat stödjas på internationellt sedvanerättsliga regler om vedergällning och avsättande. Kommittén menade dock att en sådan syn förmodligen var att anse som olämplig då Wienkonventionen redan ger båda parter möjligheten att avbryta den diplomatiska relationen mellan staterna vid en överträdelse av konventionen. Däremot pekade man på en möjlighet att rätten till självförsvar hade kunnat inträda vid en upprepad och pågående skjutning från beskickningslokalen, om alla andra möjligheter att stoppa gärningen uttömts. Kommittén menade att en motattack då hade kunnat rättfärdigas på basis av rätten till självförsvar, men uttryckte inte att det i sig betydde en rätt att betvinga sig tillträde på ambassaden.<sup>46</sup>

Ovanstående resonemang styrks av Denza, som uttrycker att självförsvar idag tycks vara det enda eventuellt legala rättfärdigandet för en mottagande stat att

---

<sup>46</sup> Cameron (1985) s. 610–612.

tilltvinga sig tillträde på den sändande statens beskickning. Denza uttrycker att det inte kan uteslutas att en sådan rätt, på grundval av internationell lag, kan inträda när beskickningen tillåtit en fara att uppstå och den mottagande staten måste vidta sådana åtgärder i syfte att rädda mänskligt liv.<sup>47</sup>

Vid tillkomsten av *1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser*, vilken berör konsulatslokalers okränkbarhet, infördes ett undantag. Artikel 31 i konventionen fastslår att konsulatets lokaler, till den del de används exklusivt för det konsulära arbetet, inte får beträdas utan konsulatschefens medgivande. Artikeln fastslår dock att vid fall av brand eller andra nära förestående nödsituationer som kräver omedelbara skyddsåtgärder, ska konsulatschefens medgivande anses ha lämnats. Varför undantaget avvisades vid den tidigare Wienkonferensen om diplomatiska beskickningars okränkbarhet men inte i fallet om konsulatslokaler, har getts tre möjliga förklaringar av juris doktor Luke T. Lee.

Lee pekar först på det faktum att, trots att teorin om exterritorialitet<sup>48</sup> inte längre tillämpas, symboliserar ambassader fortfarande den sändande statens politiska suveränitet. Att beträda en ambassad utan medgivande från beskickningschefen skulle vara att misskreditera denna suveränitet. Den andra förklaringen, menar Lee, är att ambassader generellt innehar mer politiskt känsligt material än konsulat, vilket kräver ett starkare skydd gentemot intrång. Slutligen diskuterar Lee den fysiska aspekten av lokalisering. Ambassader är belägna i fristående byggnader och risken för brand påverkar därav inte andra fastigheter. Konsulat däremot, är ofta placerade i centrala kontorsbyggnader och en brand i konsulatslokalen utgör därför en säkerhetsrisk för det allmänna.<sup>49</sup>

---

<sup>47</sup> Denza (2016) s. 123.

<sup>48</sup> Se avsnitt 3.1.

<sup>49</sup> Lee (1991) s. 393.

### **3.2.4 Artikel 41 – den diplomatiska beskickningens skyldigheter gentemot den mottagande staten**

I artikel 41(1) påvisas att alla personer som åtnjuter diplomatiska privilegier ska respektera mottagarlandets lagar. I artikel 41(3) stadgas att beskickningslokalen inte får brukas på ett sätt som är oförenligt med beskickningens fastslagna funktioner och verksamhet, andra regler i internationell lag eller på grund av särskilda överenskommelser mellan den sändande och mottagande staten. I de yttersta fallen talar Denza om att beskickningslokalen inte får användas i syfte att konspirera gentemot eller destabilisera mottagarstatens politiska styre. I en vidare bemärkelse har artikeln kommit att täcka beskickningslokalers inkompatibilitet med kommersiell och utbildande verksamhet. Artikeln omfattar även användningen av beskickningslokaler i syfte att utge diplomatisk asyl: den sändande staten är tillåten att göra detta om det följer av internationell sedvanerätt eller av särskilda avtal mellan staterna. Saknas sådana grunder får inte beskickningslokalen brukas på det sättet och en sändande stat bryter mot artikeln om den utger diplomatisk asyl.<sup>50</sup>

Artikel 41(3) aktualiserades när Storbritannien 2012 hotade att dra tillbaka Ecuadors ambassads diplomatiska status med hänvisning till att ambassadens skydd av den brottsmisstänkte Julian Assange stred mot syftet med beskickningen. Storbritannien har enligt nationell lag rätt att dra tillbaka ambassadens status<sup>51</sup> men Ecuador menade att en realisation av den brittiska lagen hade stått i strid med Wienkonventionen. Storbritannien förverkligade aldrig hotet och rättsläget är fortsatt oklart.<sup>52</sup>

---

<sup>50</sup> Denza (2016) s. 385.

<sup>51</sup> Se avsnitt 3.2.1.

<sup>52</sup> The Guardian, "UK threatened to arrest Assange inside embassy, says Ecuadorean minister"; The New York Times, "Ecuador to Let Assange Stay in Its Embassy".

### 3.2.5 Sanktioner vid överträdelser av Wienkonventionen

I det fall en mottagande stat kränker den sändande statens immunitet och utan tillåtelse tillträder beskickningslokalen aktualiseras frågan om kontraåtgärder. Motsatsvis aktualiseras en liknande situation om den sändande staten brukar beskickningen på ett olovligt sätt.<sup>53</sup> Som tidigare nämnts anses Wienkonventionen vara en så kallad ”self-contained regime”.<sup>54</sup> Termen uttrycks av ICJ i fallet *Tehran Hostages*, där domstolen konstaterar att diplomatisk lag i sig själv omfattar de sanktioner som är nödvändiga för att skydda de respektive staterna gentemot olovliga handlingar.<sup>55</sup> ICJ fastslår att den diplomatiska lagen omfattar såväl mottagarstatens skyldigheter gentemot beskickningen som vilka möjliga medel mottagarstaten kan ta till om den sändande staten missbrukar beskickningen. Dessa åtgärder, anser domstolen, är fullkomligt effektiva och andra internationella sedvanerättsliga regler om sanktioner eller repressalier ska inte göras gällande vid överträdelser av Wienkonventionen.<sup>56</sup> Domstolen åsyftar däribland den mottagande statens möjlighet att förklara personer som jobbar vid beskickningen ”persona non grata”<sup>57</sup> men nämner också möjligheten för båda stater att helt bryta den diplomatiska relationen.<sup>58</sup>

Likt vad som framgår av artikel 2 i Wienkonventionen, är den diplomatiska relationen mellan två stater baserad på ömsesidighet. Agerar någon av staterna på ett sätt den andra staten inte anser förenligt med diplomatisk lag, brukar detta ofta efterföljas av kontraåtgärder i form av reciprocitet.<sup>59</sup> Det saknas formkrav gällande hur den diplomatiska relationen ska brytas. Relationen anses bruten när den ena staten officiellt meddelat den andra staten att den önskar bryta staternas diplomatiska relation. Det är således en ensidig aktion där den andra staten inte har mandat att förhindra uppbrottet. På grund

---

<sup>53</sup> Se avsnitt 3.2.4.

<sup>54</sup> Se avsnitt 3.2.3.

<sup>55</sup> Se ICJ i *United States of America v. Iran*, p. 83.

<sup>56</sup> *Ibid*, p. 86.

<sup>57</sup> Artikel 9(1) i Wienkonventionen.

<sup>58</sup> Se ICJ i *United States of America v. Iran*, p. 86.

<sup>59</sup> Denza (2016) s. 396.

av konventionens självreglerande art kan den andra staten inte heller hävda traktatbrott enligt andra internationella sedvanerättsliga regler.<sup>60</sup> Till saken hör att uppbrott till följd av specifika incidenter har tenderat att vara temporära och den diplomatiska relationen återupprättas i många fall en kort tid därefter.<sup>61</sup> Vid uppbrottet åligger det båda stater att stänga ner respektive beskickningar och återkalla dess personal. Den initiativtagande staten sätter tidsramen utifrån situationens allvar och vad staten vill markera med åtgärden.<sup>62</sup>

Vid flera tillfällen har den diplomatiska relationen mellan stater brutits när den mottagande statens polis tillträtt beskickningslokalen utan tillåtelse. Det uttalade syftet har då varit att skydda den mottagande staten eller tillvarata beskickningspersonalens säkerhet. Det senare var fallet när den lokala polisen i Guatemala stormade den spanska ambassaden 1980 för att stoppa demonstranter som tagit sig in på beskickningen och tagit ambassadens personal som gisslan.<sup>63</sup> Demonstranternas syfte var att uppmärksamma våld mot minoriteter i Guatemala. Den dåvarande spanska ambassadören hade varit medveten om den fredliga ockupationen redan innan och kontaktat diplomater från Guatemala i syfte att medla mellan parterna. Den lokala polisens intrång på ambassaden resulterade i en brand som dödade 37 personer och att Spanien bröt den diplomatiska relationen med Guatemala. Fyra år senare bad Guatemala officiellt om ursäkt och relationen återupprättades. I en rättegång 2015 dömde Guatemalan Human Rights Prosecution Unit den dåvarande lokala polischefen för att ha orsakat de fatala konsekvenserna genom att bryta mot artikel 22 i Wienkonventionen. Vittnesmål och bevisning hade visat att syftet med polisens intrång på ambassaden inte var att rädda beskickningspersonalen utan att se till att ingen flydde levande.<sup>64</sup>

---

<sup>60</sup> Dembinski (1988) s. 92.

<sup>61</sup> Sen (1988) s. 236.

<sup>62</sup> Dembinski (1988) s. 92.

<sup>63</sup> Sen (1988) s. 113.

<sup>64</sup> International Justice Monitor, 'Guatemalan Police Official Found Guilty of Homicide and Crimes Against Humanity'.

Frågan om intrång på beskickningen i syfte att tillvarata den egna statens säkerhet aktualiserades i en dispyt mellan Irak och Pakistan 1973. Den pakistanska tullen upptäckte då containers fyllda med stora mängder vapen, adresserade till den irakiska ambassaden i Islamabad. Pakistan begärde att få genomsöka ambassaden, varav den irakiska ambassadören avslög myndigheternas förfrågan. Den pakistanska polisen angrep ambassaden trots detta och fann 59 containers fyllda med vapen, explosiva ämnen och ammunition vilka skulle levereras till en rebellgrupp i konflikt med den pakistanska staten. I detta fall hade Irak brutit mot artikel 41(3) i Wienkonventionen om en otillbörlig användning av ambassaden likväl som Pakistan agerade i strid med artikel 22 genom att tillträda ambassaden utan medgivande.<sup>65</sup> Den irakiska ambassadören förklarades ”persona non grata” av Pakistan som också kallade tillbaka sin egna ambassadör från Irak. Två veckor senare deklarerade Irak sin respekt för Pakistans territoriella integritet och den diplomatiska relationen återupprättades.<sup>66</sup>

Det följer av artikel 45(1) i Wienkonventionen att den mottagande staten vid ett uppbrott av den diplomatiska relationen även fortsättningsvis är skyldig att respektera och skydda beskickningslokalen tillsammans med dess egendom och arkiv. Varken artikel 45 eller resterande delar av Wienkonventionen klargör huruvida mottagarstatens skyldighet att ”respektera och skydda” beskickningslokalen innebär att den är fortsatt okränkbar efter uppbrottet. Det har diskuterats att en analog tillämpning av artikel 39(2) i Wienkonventionen, vilken avser avslutande av personella immuniteter, tyder på att beskickningslokalens okränkbarhet kvarstår i en ”reasonable period” efter att beskickningslokalen upphör att användas som sådan. Efter denna period skulle mottagarstatens skyldighet att skydda och respektera beskickningslokalen upphöra, men lokalen är inte längre okränkbar.<sup>67</sup> Hur lång tid som har definierats vara en ”reasonable period” avseende den personella immunitetens varaktighet har varierat i staters tillämpning. Två stater som i

---

<sup>65</sup> Dembinski (1988) s. 194.

<sup>66</sup> Denza (2016) s. 122.

<sup>67</sup> Ibid s. 400.



nationell lag preciserat en tidsgräns är Schweiz och Venezuela; Schweiz har satt gränsen vid sex månader och Venezuela vid en månad.<sup>68</sup> När Storbritannien bröt den diplomatiska relationen med Libyen efter skjutningen 1984<sup>69</sup>, tillämpades artikel 39(2) analogt och ambassadens okränkbarhet upprätthölls i de sju dagar som Libyens beskickningspersonal hade fått på sig att lämna landet. Därefter tillträdde den brittiska polisen ambassaden i syfte att leta efter bevis av relevans för mordutredningen.<sup>70</sup>

---

<sup>68</sup> Denza (2016) s. 355.

<sup>69</sup> Se avsnitt 3.2.4.

<sup>70</sup> Denza (2016) s. 400–401.

# 4 Mänskliga rättigheter

## 4.1 Mänskliga rättigheter ur ett naturrättsligt perspektiv

I det omfattande konceptet om mänskliga rättigheter har det naturrättsliga perspektivet en särställning. Mänskliga rättigheter anses vara sådana som kan delas in i en av fem kategorier: lokala principer som erkänns av civiliserade nationer; generella principer som i sin specifika natur härstammar från det internationella samfundet, grundläggande principer i idén om lag och ordning, gällande principer som genomsyrar alla sorters samhällen i relation till hierarki och samverkan samt rättvisepprinciper som baseras på den mänskliga naturen om människan som en rationell och social varelse. Den sista kategorin om en naturlig rätt har tenderat att omfatta de flesta rättskällor till de mänskliga rättigheterna. Den naturrättsliga normen ställer upp minimikrav för människans rätt till värdighet, respekt och frihet.<sup>71</sup> I det fall den positiva rätten inte överensstämmer med människans sanna natur är den att anse som illegitim.<sup>72</sup> Den naturrättsliga tanken återspeglas i första artikeln av *FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna*. I artikeln fastslås att ”*alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap*”.

## 4.2 Rätten till liv

Människans rätt till liv utgör inte bara en essentiell grundpelare i de mänskliga rättigheterna, utan är i sig en förutsättning för alla andra rättigheters existens. Inget samhälle kan fungera utan att rätten till dess medlemmars existens är tillförsäkrad.<sup>73</sup> Rättigheten fastslås inte minst i den allmänna förklaringen om mänskliga rättigheter<sup>74</sup> och ges formen av en positiv rättighet där stater är

---

<sup>71</sup> Alston och Goodman (2012) s. 101.

<sup>72</sup> Gunner och Namali (2005) s. 88.

<sup>73</sup> Smith (2016) s. 194; Tomuschat (2010) s. 3.

<sup>74</sup> Artikel 3 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

skyldiga att vidta åtgärder för att inom sitt territorium skydda alla människors rätt till liv.<sup>75</sup> The Human Rights Committee har uttalat att rätten till liv är en ”[...] *supreme right from which no derogation is permitted even in situations of armed conflict and other public emergencies which threatens the life of the nation*”.<sup>76</sup> Däremot besitter inte rättigheten ett absolut skydd i den positiva rätten. Det framgår av artikel 6 i *FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter* att ingen ”godtyckligt” får berövas livet och artikeln lämnar vidare utrymme för dödligt våld i självförsvar samt staters möjlighet att tillämpa dödsstraff.

Ytterligare undantag gestaltas i artikel 2 i *Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna* där berövandet av en människas liv till följd av absolut nödvändigt våld kan anses acceptabelt i vissa fall. Sådana omständigheter är acceptabla vid försvarandet av någon mot olaglig våldsgärning, för att verkställa en laglig arrestering eller hindra någon som är berövad friheten från att undkomma, samt för att i laglig ordning stävja upplopp eller uppror. I fall av exekutiva handlingar där en stats säkerhetsstyrka måste avvärja en fara genom att använda våld i syfte att döda, ska en proportionalitetsbedömning göras. Bedömningen innebär att användandet av våld ska vara absolut nödvändigt med hänsyn till all fakta och omständigheter i fallet och en neutralisering av hotet ska inte kunna ske på något annat vis. Staten måste således visa på att man vidtagit alla möjliga åtgärder för att skydda rätten till liv.<sup>77</sup>

---

<sup>75</sup> Tomuschat (2010) s. 10.

<sup>76</sup> Se Human Rights Committee, General Comment No. 36, p. 2.

<sup>77</sup> Se ECHR i *McCann and Others v. The United Kingdom*; jfr. Smith (2016) s. 199.

# 5 Diskussion

## 5.1 Analys

I följande avsnitt kommer uppsatsens frågeställningar analyseras och besvaras med stöd av den forskning och gällande rätt som redovisats i undersökningen. Den diskussion och argumentation som förs kommer utgå från det naturrättsliga perspektiv som presenterats.

*1. Bör artikel 22 om beskickningslokalens okränkbarhet i Wienkonventionen revideras i syfte att ge mottagande stater exekutiv jurisdiktion under extraordinära omständigheter för att rädda mänskligt liv?*

Med utgångspunkt i de teoretiska grunderna till den diplomatiska immunitetens egentliga syfte tycks de idag godtagna förklaringarna vara kopplade till funktionell nödvändighet och reciprocitet. Den funktionella nödvändigheten förklaras med basis av att den diplomatiska beskickningen på ett effektivt och nödvändigt sätt ska kunna utföra sitt uppdrag. Det framgår av artikel 3 i Wienkonventionen att den diplomatiska beskickningens huvudsakliga uppgifter är att representera den sändande staten, skydda staten och dess medborgares intressen, förhandla med den mottagande staten samt samla information till förmån för den sändande staten. Intressant att poängtera är diskussionen om huruvida den diplomatiska funktionen idag förlorat en del av sin vikt. Det tycks vara så att det politiska beslutsfattandet idag sker på en högre politisk nivå samt att det snabba flödet av information genom internationella medier har minskat den diplomatiska funktionens relevans. Frågan är då – trots att den personliga kontakten utgör en fortsatt viktig del i det diplomatiska arbetet – om utförandet av denna funktion faktiskt kräver att ambassaden är absolut okränkbar på basis av den funktionella nödvändigheten?

Principen om reciprocitet lämnar däremot utrymme för såväl en inskränkning av ambassadens okränkbarhet som ett upprätthållande. Principen förutsätter

enbart en autonomi där respektive stat påverkas likvärdigt av en sådan bestämmelse. När förslaget om ett undantag till artikel 22 i Wienkonventionen avvisades gjordes det på grundval av att det ansågs farligt att den mottagande staten skulle bedöma huruvida det förelåg ”extraordinära omständigheter” och att risken för analogier var något ingen sändande stat önskade att se. Vid en tolkning av principen om reciprocitet, borde däremot inte resonemanget ovan utgöra ett problem för en inskränkning av beskickningslokalens okränkbarhet. Alla mottagande stater är även sändande stater, varav det ligger i varje stats intresse att inte ge begreppet ”extraordinära omständigheter” en vidare tillämpning än vad de själva önskar att se vid sina egna beskickningslokaler utomlands.

Frågan är, kan en utvidgning av den mottagande statens exekutiva jurisdiktion under extraordinära omständigheter i syfte att rädda liv motiveras ur ett naturrättsligt perspektiv? Det framgår av naturrättsliga rättvisepprinciper att naturrätten tror på människan som en rationell och social varelse. Positiv rätt som strider mot människans inneboende rätt till värdighet, respekt och frihet är inte att anse som en legitim rätt. Människans rätt till liv bör i detta avseende vara att anse som ett objektvt värde som bör skyddas oberoende om stater i syfte att åstadkomma detta kränker en annan stats suveränitet.

Emellertid kan staters skyldighet att skydda den mänskliga rättigheten till liv i sammanhanget tolkas på två sätt. Den sändande staten kan, genom att dess ambassad besitter en okränkbar status, skydda liv som utsätts för hot utifrån. Detta var fallet vid incidenten i Guatemala, när demonstranter hade tagit sig in på den spanska ambassaden i ett fredligt syfte. Den spanska ambassadören arbetade, trots gisslansituationen, för en medling mellan demonstranterna och Guatemala. Den nationella polisens intrång på ambassaden resulterade i en dödlig utgång vilket sedermera också skulle visa sig ha varit polisens syfte med intrånget. Hade ambassadens okränkbara status upprätthållits hade detta sannolikt räddat livet på de 37 personer som dog i branden.

Likväl kan den mottagande staten, genom att beredas exekutiv jurisdiktion, rädda liv som utsätts för hot inifrån beskickningen. Situationen kan jämföras med skjutningen från Libyens ambassad i London, där den brittiska polisen förvägrades tillträde i sin jakt på den misstänkte skytten. Att en brittisk överträdelse av artikel 22(1) i Wienkonventionen i form av kontraåtgärder inte hade varit godtagbar trots att den libyska ambassaden brukades på ett uppenbart oförenligt vis förefaller strida mot det objektiva värdet om människans inneboende rätt.

Att Wienkonventionen anses vara en "self-contained regime" som i sig själv reglerar sanktioner utan att andra internationellt sedvanerättsliga regler är tillämpliga, hjälper föga i en extraordinär nödsituation. De av Wienkonventionen förevisade sanktionerna omfattar möjligheten att förklara beskickningspersonal "persona non grata" alternativt att bryta den diplomatiska relationen mellan staterna. Ingen av dessa åtgärder är möjliga att vidta akut i syfte att rädda en nära förestående fara för mänskligt liv. Detta illustrerar inte minst situationen med den libyska ambassaden i London. Ambassadens okränkbarhet upprätthölls då i sju dagar efter att den diplomatiska relationen brutits. Ovanstående resonemang kan stödjas på Sjöholms argumentation om att det torde följa av allmänt erkända folkrättsliga grundsatser att polisen utan medgivande är berättigad att äga tillträde till beskickningslokalen i syfte att avvärja faror. Detta följer av det principiella skydd för allmän ordning och säkerhet som polisen upprätthåller. På dessa grunder, torde den mottagande statens skyldighet att skydda beskickningslokalen från faror utifrån även omfatta faror inifrån. Möjligheten för den mottagande staten att använda sig av rätten till självförsvar pekar även Denza på som det enda möjliga legala undantaget till beskickningslokalens okränkbarhet. Har beskickningen tillåtit en fara att uppstå ska den mottagande staten ha rätt att äga tillträde i syfte att rädda mänskligt liv.

Motsatsvis kan noteras att trots att den positiva rätten inte föreskriver ett absolut skydd för den mänskliga rättigheten till liv, ska en noga proportionalitetsbedömning göras vid berövandet av en människas liv till

följd av absolut nödvändigt våld. En sådan proportionalitetsbedömning bör kunna göras även vid frågan om beskickningslokalers okränkbarhet ska bestå vid en nära förestående fara för en människas liv. Kan den sändande statens beskickning inte visa att man vidtagit alla möjliga åtgärder för att avvärja faran för mänskligt liv, bör aldrig värdet av den sändande statens suveränitet trumfa det objektiva allmängiltiga värdet av en människas liv. Om den mottagande staten på grund av den diplomatiska rätten är förhindrad att utföra sin exekutiva jurisdiktion och rädda mänskligt liv i en nära förestående fara – kan den positiva rätten verkligen anses vara legitim rätt? Ur ett naturrettligt perspektiv, är svaret nej. En revidering av Wienkonventionens artikel 22 om beskickningslokalers okränkbarhet kan därav anses motiverad.

*2. Hur skulle en revidering av artikel 22 i Wienkonventionen kunna formuleras för att balansera två folkrättsliga intressen – den sändande statens suveränitet och den mottagande statens skyldighet att skydda den mänskliga rättigheten till liv?*

Det följer av principen om non-intervention att alla staters respektive politiska oberoende och territoriella integritet ska respekteras. Därav följer ett förbud mot staters direkta ingrepp på andra staters interna och externa angelägenheter. Teorin om exterritorialitet som grund för diplomatisk immunitet är idag övergiven, men som Lee konstaterar besitter ambassader ett symboliskt värde för varje stats politiska suveränitet och ett beträdande utan medgivande är en misskreditering av denna suveränitet. Om ambassaden däremot används på ett sätt som är oförenligt med beskickningens fastslagna funktioner, bör det likafullt anses att den sändande staten misskrediterar den mottagande statens territoriella integritet. Med det sagt, som Lee noterar innehar ambassaden generellt mycket känsligt material och som illustrerades med incidenten på amerikanska ambassaden i Moskva, är ambassaden ett mål för spioneri där utryckningsstyrkor kan användas i oriktiga syften. Argumentet att ambassader är belägna i fristående byggnader och därför inte utgör en säkerhetsrisk för det allmänna kan starkt ifrågasättas. Uppstår en nära förestående fara för ett mänskligt liv är det irrelevant om faran sker utanför

eller innanför beskickningens gränser, det objektivt rätta att göra är att undsätta faran för det mänskliga värdet.

Däremot har det även uppstått andra situationer av missbruk av beskickningslokaler. Vid situationer som vapensmugglingen vid irakiska ambassaden i Pakistan eller Ecuadors skydd av Julian Assange på ambassaden i London, har ingen nära förestående fara för mänskligt liv uppstått. I dessa situationer är det kanske snarare motiverat att låta ambassaders okränkbarhet bestå i syfte att upprätthålla en del av staters suveränitet och dess diplomatiska funktion.

Ett undantag i beskickningens okränkbarhet bör därav göras med största möjliga försiktighet. Den föreslagna formuleringen av artikel 22(1) vid Wienkonferensen utgör ett utkast till ett sådan undantag, men lämnar ett stort tolkningsutrymme. Artikel 31 i Wienkonventionen om konsulära förbindelser utgör ett förslag till formulering, men åsyftar snarare naturhändelser som eldsvådor. En revidering av artikel 22 i Wienkonventionen bör – för att balansera den sändande statens suveränitet och den mottagande statens skyldighet att skydda den mänskliga rättigheten till liv – lämna minsta möjliga utrymme för en vidsträckt tolkning. Därutöver kan de omständigheter under vilka en stat är berättigad att beröva en människas liv användas motsatsvis. En kombination av dessa formuleringar skulle kunna utformas till ett förslag på en ändring av Wienkonventionen enligt följande:

Artikel 22(1) 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser:  
*Beskickningslokal skall vara okränkbar. Företrädare för den mottagande staten äger icke bereda sig tillträde dit utan beskickningschefens medgivande. Beskickningschefens medgivande får dock anses ha lämnats i händelse av extrema nödfall av en allvarlig och nära förestående fara för mänskligt liv. Under sådana extraordinära omständigheter ska den mottagande staten ha vidtagit alla genomförbara åtgärder för att avvärja faran innan tillträde bereds.*



## 5.2 Slutsats

Att beskickningslokalers okränkbarhet ställer intresset av sändande staters suveränitet gentemot mottagande staters att upprätthålla skyddet för den mänskliga rättigheten till liv på sin spets, har framgått flertalet gånger under uppsatsen. Den naturrättsliga diskursen pekar på att människans inneboende rätt till liv är ett objektivet värde som inte kan kränkas till förmån för staters suveränitet vid en nära förestående allvarlig fara för mänskligt liv. En revidering av artikel 22(1) i Wienkonventionen kan således motiveras och formuleras enligt ovanstående avsnitt. En sådan revidering syftar till att ge mottagande stater exekutiv jurisdiktion under extraordinära omständigheter och skulle kunna rädda liv som enligt den idag gällande rätten riskerar att förloras i sådana situationer.

Däremot kan frågan ställas gällande hur mycket Wienkonventionens bestämmelser egentligen betyder vid staters agerande i deras diplomatiska relationer. Denna uppsats har flera gånger visat på att vid överträdelser av Wienkonventionen har stater varit snabba med att bryta den diplomatiska relationen – men är även snabba med att återupprätta dessa. Detta tyder på att oavsett formulering av Wienkonventionens bestämmelser om den diplomatiska beskickningens okränkbarhet, är en överträdelse av den gällande rätten i sådana nödsituationer kanske en risk värd att ta. Det ligger helt enkelt i mottagande staters ansvar att värdera rätten till mänskligt liv högre än sändande staters suveränitet.

# Käll- och litteraturförteckning

## Litteratur

Alston, Philip & Goodman, Ryan, *International human rights: the successor to international human rights in context : law, politics and morals : text and materials*, Oxford University Press, Oxford, 2012.

Cameron, Iain. 'First Report of the Foreign Affairs Committee of the House of Commons.' *The International and Comparative Law Quarterly* 34, no. 3, 1985, s. 610–620.

Cryer, Robert (red.), *An introduction to international criminal law and procedure*, 3. ed., Cambridge University Press, Cambridge, 2014.

Dembinski, Ludwik, *The modern law of diplomacy: external missions of states and international organizations*, Nijhoff, Dordrecht, 1988.

Denza, Eileen, *Diplomatic law: commentary on the Vienna Convention on Diplomatic Relations*, 4. ed., Oxford University Press, Oxford, 2016.

Dixon, Martin, *Textbook on international law*, 7. ed., Oxford University Press, Oxford, 2013.

Gunner, Göran & Namli, Elena (red.), *Allas värde och lika rätt: perspektiv på mänskliga rättigheter*, Studentlitteratur, Lund, 2005.

Hardy, Michael, *Modern diplomatic law.*, Manchester University Press, Manchester, 1968.

Kleineman, Jan, 'Rättsdogmatisk metod', i *Juridisk metodlära*, Nääv, Maria & Zamboni, Mauro (red.), s. 21–46. Andra upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2018.

Lee, Luke T., *Consular law and practice*, 2. ed. [rev., enl.], Clarendon, Oxford, 1991.

Linderfalk, Ulf (red.), *Folkrätten i ett nötskal*, 2., [utök. och uppdaterade uppl.], Studentlitteratur, Lund, 2012.

Schultz, Mårten, 'Naturrätt', i *Juridisk metodlära*, Nääv, Maria & Zamboni, Mauro (red.), s. 79–97. Andra upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2018.

Sen, Biswanath, *A diplomat's handbook of international law and practice*, 3. rev. ed., M. Nijhoff, Dordrecht, 1988.

Sjöholm, Erik, 'Om den diplomatiska immuniteten mot tvångsingripanden', *SvJT*, 1973, s. 208–222.

Smith, Rhona K. M., *Textbook on international human rights*, Seventh edition., Oxford University Press, Oxford, 2016.

Ryngaert, Cedric, *Jurisdiction in international law*, 2. ed., Oxford University Press, Oxford, 2015.

Tomuschat, Christian, Lagrange, Evelyne & Oeter, Stefan (red.), *The right to life*, Nijhoff, Leiden, 2010.

# Internationella instrument

## Internationella traktat

Charter of the United Nations, San Francisco 26 juni 1945.

Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Rom 4 november 1950, SÖ 1952:35.

Convention on the Rights and Duties of States, Montevideo, UNTS volym 165, 26 december 1933.

International Covenant on Civil and Political Rights, New York 16 december 1966, SÖ 1971:42.

UN GA Res. 217 A (III), Universal Declaration of Human Rights, 10 december 1948.

UN GA Res. 2625 (XXV), Declaration on Friendly Relations, 24 oktober 1970.

Vienna Convention on Consular Relations, Wien 2 april 1963, SÖ 1974:10.

Vienna Convention on Diplomatic Relations, Wien 18 april 1961, SÖ 1967:1.

## Nationell lag

Diplomatic and Consular Premises Act 1987, Storbritannien, 15 maj 1987.

## Dokument från FN

Eritrea-Ethiopia Claims Commission, Partial Award on Ethiopias Claim, Haag 19 december 2005, tillgänglig på  
<[http://legal.un.org/riaa/cases/vol\\_XXVI/407-428.pdf](http://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXVI/407-428.pdf)> (besökt 2019-04-18).

Diplomatic Intercourse and Immunities, Special Report, UN Doc A/CN.4/91, tillgänglig på  
[http://legal.un.org/docs/?path=../ilc/documentation/english/a\\_cn4\\_91.pdf&lang=E](http://legal.un.org/docs/?path=../ilc/documentation/english/a_cn4_91.pdf&lang=E) (besökt 2019-04-19).

Human Rights Committee, General comment No. 36 (2018) on article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights, on the right to life, CCPR/C/GC/36, tillgänglig på [https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CCPR/Shared%20Documents/1\\_Global/CCPR\\_C\\_GC\\_36\\_8785\\_E.pdf](https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CCPR/Shared%20Documents/1_Global/CCPR_C_GC_36_8785_E.pdf) (besökt 2019-05-13).

United Nations Treaty Collection, Status of Treaties, tillgänglig på [https://treaties.un.org/pages/viewdetails.aspx?src=treaty&mtdsg\\_no=iii-3&chapter=3&lang=en](https://treaties.un.org/pages/viewdetails.aspx?src=treaty&mtdsg_no=iii-3&chapter=3&lang=en) (besökt 2019-04-17).

Yearbook of the International Law Commission 1957 Volume I, A/CN.4/SER.A/1957, tillgänglig på [http://legal.un.org/ilc/publications/yearbooks/english/ilc\\_1957\\_v1.pdf](http://legal.un.org/ilc/publications/yearbooks/english/ilc_1957_v1.pdf) (besökt 2019-04-19).

Yearbook of the International Law Commission 1958 Volume I, A/CN.4/SER.A/1958, tillgänglig på [http://legal.un.org/ilc/publications/yearbooks/english/ilc\\_1958\\_v1.pdf](http://legal.un.org/ilc/publications/yearbooks/english/ilc_1958_v1.pdf) (besökt 2019-04-19).

## Övriga källor

Ayala, Maggy & Neuman, William, 'Ecuador to Let Assange Stay in Its Embassy', *The New York Times*, 15 augusti 2012, <https://www.nytimes.com/2012/08/16/world/americas/ecuador-says-britain-threatened-to-enter-embassy-to-get-assange.html> (besökt 2019-04-26).

Beaudoin, Sophie & Maclean, Emi, 'Guatemalan Police Official Found Guilty of Homicide and Crimes Against Humanity' *International Justice Monitor*, <<https://www.ijmonitor.org/2015/01/guatemalan-police-official-found-guilty-of-homicide-and-crimes-against-humanity/>> (besökt 2019-05-06).

Köster, Taimi, 'Vad innebär diplomatisk immunitet?', *Swedish Ministry for Foreign Affairs*, 23 juli 2013. <http://www.swemfa.se/2013/07/23/vad-innebar-diplomatisk-immunitet/> (besökt 2019-05-17).

Pearse, Damien, 'UK threatened to arrest Assange inside embassy, says Ecuadorean minister' *The Guardian*, 15 augusti 2012, <https://www.theguardian.com/media/2012/aug/15/uk-arrest-julian-assange-wikileaks-ecuador> (besökt 2019-04-26).

# Rättsfallsförteckning

## ECHR

McCann and Others v. The United Kingdom, Application no. 18984/91, 27 september 1995.

## ICJ

Case concerning United States Diplomatic and Consular Staff in Tehran (United States of America v. Iran), ICJ Reports 3, 1980.

Case concerning Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. United States of America). ICJ Reports 14, 1986.

## PCIJ

Case of the S.S. 'Lotus' (France v. Turkey), PCIJ Series A, Judgement No. 9, 1927.

# 6 Bilaga: 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser

1967                      SVERIGES                      N:o 1  
ÖVERENSKOMMELSER MED FRÄMMANDE MAKTER

---

N:o 1

**Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser. Wien den 18 april 1961**

Ratificerad av Sverige den 16 december 1966. Ratifikationsinstrumentet  
deponerades i New York den 21 mars 1967.  
Konventionen trädde i kraft den 24 april 1964.



(Översättning)<sup>1</sup>

**Wienkonventionen om diplomatiska  
förbindelser**

Till denna konvention anslutna stater,

vilka erinra om att folken i alla länder enligt gammal hävd ha erkänt diplomatisk företrädares ställning,

vilka tagit i beaktande Förenta Nationernas stadgas ändamål och grundsatser i vad avser staternas suveräna likställighet, upprätthållandet av mellanfolklig fred och säkerhet samt befordrandet av vänskapliga förbindelser mellan nationerna,

vilka äro övertygade om att en internationell konvention angående diplomatiska förbindelser, privilegier och immunitet bidrar till främjandet av vänskapliga förbindelser mellan nationerna oavsett skiljakigheter i deras styrelseskick och samhällsordning,

vilka inse att ändamålet med sådana privilegier och immunitet icke är att gynna den enskilde utan att trygga ett effektivt fullgörande av de uppgifter som åvila beskickningar såsom företrädare för sina stater,

vilka bekräfta att den internationella sedvanerättens regler fortsättningsvis böra läggas till grund för lösandet av de frågor, som icke uttryckligen blivit reglerade i bestämmelserna i denna konvention,

ha överenskommit om följande.

**Artikel 1**

För denna konventions syften skola följande uttryck ha nedan angivna innebörd:

a) »*beskickningschef*» benämnes den åt vilken den sändande staten uppdragit att tjänstgöra i denna egenskap;

b) »*beskickningsmedlem*» benämnes beskickningschefen och medlem av beskickningspersonalen;

c) »*medlem av beskickningspersonalen*» benämnes medlem av beskickningens diplomatiska personal, av dess administrativa och tekniska personal samt av dess tjänstepersonal;

d) »*medlem av den diplomatiska personalen*» benämnes sådan medlem av beskickningspersonalen som har diplomatisk ställning;

e) »*diplomatisk företrädare*» benämnes beskickningschefen och medlem av beskickningens diplomatiska personal;

f) »*medlem av den administrativa och tekniska personalen*» benämnes sådan medlem av beskickningspersonalen, som utför administrativa eller tekniska uppgifter vid beskickningen;

g) »*medlem av tjänstepersonalen*» benämnes sådan medlem av beskickningspersonalen, som tillhör beskickningens tjänstefolk;

h) »*privattjänare*» benämnes den som tillhör beskickningsmedlems tjänstefolk och vilken ej är anställd av den sändande staten;

i) »*beskickningslokal*» benämnes byggnad eller del av byggnad jämte tillhörande markområde, oavsett vem de tillhöra, som nyttjas för beskickningens verksamhet, beskickningschefens bostad däri inbegripen.

**Artikel 2**

Upprättandet av diplomatiska förbindelser mellan stater samt av stän-

<sup>1</sup> Översättningen i enlighet med den i K. prop. nr

diga diplomatiska beskickningar sker med ömsesidigt samtycke.

#### Artikel 3

1. Diplomatisk beskicknings uppgifter omfatta bl. a.:

a) att företräda den sändande staten hos den mottagande staten;

b) att i den mottagande staten inom den internationella rättens ram tillvarata den sändande statens och dess medborgares intressen;

c) att förhandla med den mottagande statens regering;

d) att med alla lagliga medel hålla sig underrättad om förhållandena och utvecklingen i den mottagande staten samt att avge rapporter där- om till den sändande statens regering;

e) att främja vänskapliga förbindelser mellan den sändande staten och den mottagande staten samt att utveckla deras ekonomiska, kulturella och vetenskapliga förbindelser.

2. Ingen bestämmelse i denna konvention får tolkas såsom innebärande förbud för diplomatisk beskickning att fullgöra konsulära uppgifter.

#### Artikel 4

1. Den sändande staten skall förvissa sig om att den som den avser att akkreditera såsom beskickningschef hos den mottagande staten har beviljats agremang av denna.

2. Den mottagande staten är icke skyldig att för den sändande staten redovisa skälen för sin vägran att bevilja agremang.

#### Artikel 5

1. Den sändande staten äger, sedan berörda mottagande stater blivit vederbörligen underrättade därom, alltefter omständigheterna akkreditera beskickningschef eller anställa

medlem av den diplomatiska personalen hos mer än en stat, om icke någon av de mottagande staterna uttryckligen motsätter sig detta.

2. Om den sändande staten akkrediterar beskickningschef hos en eller flera andra stater, äger den upprätta diplomatisk beskickning under ledning av en chargé d'affaires ad interim i den eller de stater, där beskickningschefen ej är stadigvarande bosatt.

3. Beskickningschef liksom medlem av beskickningens diplomatiska personal äger företräda den sändande staten hos mellanfolklig organisation.

#### Artikel 6

Två eller flera stater äga akkreditera samma person såsom beskickningschef hos annan stat, om den mottagande staten icke motsätter sig detta.

#### Artikel 7

Med förbehåll för bestämmelserna i artiklarna 5, 8, 9 och 11 äger den sändande staten efter eget gottfinnande utse medlemmarna av beskickningspersonalen. I vad gäller militär-, marin- och flygattachéer äger den mottagande staten kräva, att deras namn i förväg underställas den för godkännande.

#### Artikel 8

1. Medlem av beskickningens diplomatiska personal skall i princip vara medborgare i den sändande staten.

2. Medlem av beskickningens diplomatiska personal får icke utses bland dem som äro medborgare i den mottagande staten annat än med denna stats medgivande, vilket när som helst kan återtagas.

3. Den mottagande staten äger förbehålla sig nyssnämnda rätt be-

träffande medborgare i en tredje stat, som ej tillika är medborgare i den sändande staten.

#### Artikel 9

1. Den mottagande staten äger när som helst och utan att behöva redovisa skälen för sitt beslut underrätta den sändande staten om att beskickningschefen eller medlem av beskickningens diplomatiska personal är persona non grata eller att annan medlem av beskickningspersonalen icke är önskvärd. I sådant fall skall den sändande staten alltefter omständigheterna antingen återkalla vederbörande eller entlediga honom från hans tjänst vid beskickningen. En person kan förklaras non grata eller icke önskvärd före ankomsten till den mottagande statens territorium.

2. Om den sändande staten vägrar att fullgöra eller icke inom rimlig tid fullgör sina förpliktelser enligt mom. 1 i denna artikel, äger den mottagande staten vägra att erkänna ifrågavarande person som beskickningsmedlem.

#### Artikel 10

1. Den mottagande statens utrikesministerium eller, om så överenskommit, annat ministerium skall underrättas

a) om utseende av beskickningsmedlem, om hans ankomst eller slutgiltiga avresa eller entledigande från tjänsten vid beskickningen,

b) om ankomst eller slutgiltig avresa beträffande den som tillhör beskickningsmedlems familj, samt, i förekommande fall, om någon blir eller upphör att vara medlem av beskickningsmedlems familj,

c) om ankomst eller slutgiltig avresa beträffande privattjänare, anställd hos någon som avses vid a) ovan, samt i förekommande fall

om privattjänare lämnar sin tjänst hos sådan person, samt

d) om anställande eller avskedande av någon i den mottagande staten bosatt person såsom beskickningsmedlem eller såsom privattjänare som är berättigad till privilegier och immunitet.

2. Såvitt möjligt skall även förhandsmeddelande lämnas om ankomst och slutgiltig avresa.

#### Artikel 11

1. I avsaknad av uttrycklig överenskommelse om beskickningspersonalstyrka äger den mottagande staten fordra, att beskickningens personalstyrka hålles inom de gränser vilka denna stat anser rimliga och brukliga med hänsyn till rådande omständigheter och förhållanden i den mottagande staten och till ifrågavarande beskicknings behov.

2. Den mottagande staten äger inom samma gränser och utan diskriminering vägra att mottaga tjänstemän av viss kategori.

#### Artikel 12

Den sändande staten äger icke utan den mottagande statens uttryckliga, på förhand lämnade medgivande inrätta kanslilokaler för beskickningen på annan ort än den där beskickningen själv är belägen.

#### Artikel 13

1. Beskickningschef anses ha tillträtt sin befattning i den mottagande staten, när han överlämnat sina kreditivbrev eller när han lämnat underrättelse om sin ankomst och bestyrkt avskrift av hans kreditivbrev överlämnats till den mottagande statens utrikesministerium eller, om så överenskommit, till annat ministerium, allt enligt gäl-

lande tillvägagångssätt i den mottagande staten, vilket skall tillämpas enhetligt.

2. Ordningsföljden för överlämnande av kreditivbrev eller bestyrkt avskrift därav bestämmes av dag och klockslag för beskickningschefens ankomst.

#### Artikel 14

1. Beskickningschefer indelas i följande tre klasser:

a) ambassadörer och nuntier, ackrediterade hos statsöverhuvudet, samt andra beskickningschefer med motsvarande rang;

b) envoyéer, ministrar och internuntier, ackrediterade hos statsöverhuvudet; samt

c) chargés d'affaires, ackrediterade hos utrikesministrern.

2. Utom i vad gäller rangordning och etikett får åtskillnad icke göras mellan beskickningschefer av olika klasser.

#### Artikel 15

Staterna skola överenskomma om den klass, till vilken deras beskickningschefer skola höra.

#### Artikel 16

1. Beskickningschefs rang inom den klass han tillhör beror av dag och klockslag för tillträdet av befattningen enligt artikel 13.

2. Ändringar i beskickningschefs kreditivbrev, vilka ej innebära klassändring, påverka icke hans rang.

3. Denna artikel inverkar icke på rådande praxis i den mottagande staten beträffande den rang, som tillkommer Heliga Stolens företrädare.

#### Artikel 17

Beskickningschefen skall underrätta utrikesministeriet eller, om så

†2—670365

överenskommits, annat ministerium om rangordningen mellan medlemmarna av beskickningens diplomatiske personal.

#### Artikel 18

I varje stat skall förfarandet vid mottagandet av beskickningschefer vara enhetligt för varje klass.

#### Artikel 19

1. Om posten som beskickningschef är obesatt eller om beskickningschefen är förhindrad att utöva sin tjänst, skall en chargé d'affaires ad interim tjänstgöra som tillförordnad beskickningschef. Om namnet på denne chargé d'affaires ad interim skall beskickningschefen, eller, om denne är förhindrad att göra detta, den sändande statens utrikesministerium underrätta den mottagande statens utrikesministerium eller, om så överenskommits, annat ministerium.

2. För det fall att icke någon medlem av beskickningens diplomatiske personal befinner sig i den mottagande staten, får med den mottagande statens samtycke medlem av beskickningens administrativa och tekniska personal av den sändande staten utses att handlägga beskickningens administrativa ärenden av löpande natur.

#### Artikel 20

Beskickningen och dess chef skola äga rätt att anbringa den sändande statens flagga och vapen på beskickningslokal, vari inbegripes beskickningschefens ämbetsbostad, och på hans fortskaffningsmedel.

#### Artikel 21

1. Den mottagande staten skall underlätta för den sändande staten att förvärva erforderliga beskickningslokaler på den mottagande statens område inom ramen för denna

stats lagstiftning eller bistå den sändande staten med att anskaffa lokaler på annat sätt.

2. Den skall även vid behov bistå beskickning med att anskaffa lämpliga bostäder åt beskickningsmedlemmarna.

#### Artikel 22

1. Beskickningslokal skall vara okränkbar. Företrädare för den mottagande staten äger icke bereda sig tillträde dit utan beskickningschefens medgivande.

2. Det åligger den mottagande staten att vidtaga alla lämpliga åtgärder för att skydda beskickningslokal mot varje form av intrång eller skadegörelse och för att hindra att beskickningens frid störes eller dess värdighet kränkes.

3. Beskickningslokal, dess inredning jämte övrig egendom som finnes där liksom beskickningens fortskaffningsmedel får ej bli föremål för husranssakan, rekvisition, beslag eller exekutiva åtgärder.

#### Artikel 23

1. Med avseende på beskickningslokaler, vare sig dessa innehas med äganderätt eller äro förhyrda, skola den sändande staten och beskickningschefen vara befriade från alla statliga, regionala och kommunala skatter och avgifter med undantag för sådana, som utgöra ersättning för lämnade särskilda tjänster.

2. Skattebefrielse som avses i denna artikel gäller ej sådana skatter och avgifter som enligt den mottagande statens lag skola erläggas av den som ingår avtal med den sändande staten eller beskickningschefen.

#### Artikel 24

Beskicknings arkiv och handlingar skola alltid vara okränkbara, var de än finnas.

#### Artikel 25

Den mottagande staten skall på allt sätt underlätta fullgörandet av beskicknings uppgifter.

#### Artikel 26

Om annat ej följer av lag eller annan författning rörande områden, till vilka tillträde av hänsyn till statens säkerhet är förbjudet eller underkastat inskränkningar, skall den mottagande staten tillförsäkra alla beskickningsmedlemmar frihet att resa och röra sig på statens område.

#### Artikel 27

1. Den mottagande staten skall medge och värna fria kommunikationer för beskickning i vad gäller dess officiella verksamhet. För att sätta sig i förbindelse med den sändande statens regering samt med dess övriga beskickningar och konsulat, var de än äro belägna, äger beskickning bruka alla lämpliga kommunikationsmedel, inbegripet diplomatiska kurirer samt kod- och chiffermeddelanden. Beskickning äger dock endast med den mottagande statens samtycke uppsätta och använda radiosändare.

2. Beskicknings officiella korrespondens skall vara okränkbar. Med uttrycket »officiell korrespondens» förstås all korrespondens som äger samband med beskickningen och dess åligganden.

3. Diplomatisk kurirförsändelse får icke öppnas eller kvarhållas.

4. Kolli som utgör diplomatisk kurirförsändelse skall vara försett med synliga, yttre märken angivande dess natur, och får innehålla endast diplomatiska handlingar eller föremål, avsedda för tjänstebruk.

5. Diplomatisk kurir, som skall vara försedd med officiell handling, vari hans ställning intygas och antalet kolli i kurirförsändelsen anges, står vid fullgörandet av sitt uppdrag under den mottagande statens beskydd. Han skall åtnjuta

okränkbarhet till sin person och får icke underkastas någon form av anhållande eller annat frihetsberövande.

6. Den sändande staten eller dess beskickning äger utse diplomatisk kurir ad hoc. Även i sådant fall gälla bestämmelserna i mom. 5 i denna artikel med den inskränkningen, att däri angiven immunitet skall upphöra i och med att kuriren överlämnat den honom anförtrodda kurirförsändelsen till mottagaren.

7. Kurirförsändelse får anförtros befälhavare på kommersiellt luftfartyg, som avses skola landa på en för inresa tillåten flygplats. Denne skall vara försedd med officiell handling, vari antalet kolli i kurirförsändelsen anges. Han anses dock icke som diplomatisk kurir. Beskickning äger sända en av sina medlemmar för att direkt och obehindrat övertaga kurirförsändelsen från luftfartygets befälhavare.

#### Artikel 28

Avgifter som uppbäras av beskickning för tjänsteåtgärder skola vara fritagna från skatter och andra pålagor.

#### Artikel 29

Diplomatisk företrädare skall åtnjuta okränkbarhet till sin person. Han får icke underkastas någon form av anhållande eller annat frihetsberövande. Den mottagande staten skall visa honom tillbörlig aktning och vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra angrepp mot hans person, frihet och värdighet.

#### Artikel 30

1. Diplomatsk företrädares privatbostad skall åtnjuta samma okränkbarhet och samma skydd som beskickningslokal.

†3—670365

2. Hans handlingar, korrespondens och, om annat ej följer av artikel 31 mom. 3, hans egendom skola likaledes åtnjuta okränkbarhet.

#### Artikel 31

1. Diplomatsk företrädare skall åtnjuta immunitet i den mottagande staten i vad avser utövandet av dess domsrätt i straffrättsligt hänseende. Han skall åtnjuta sådan immunitet även i vad avser utövandet av dess domsrätt i tvistemål och administrativa mål, utom då saken rör

a) talan angående privat fast egendom, belägen på den mottagande statens område, om den icke innehas av honom på den sändande statens vägnar för beskickningsändamål,

b) talan angående kvarlåtenskap med avseende på vilken den diplomatiska företrädaren uppträder som testamentsexekutor, boutredningsman, arvinge eller legatarie i egenskap av privatperson och ej på den sändande statens vägnar, eller

c) talan angående yrkes- eller affärsverksamhet, utövad av den diplomatiska företrädaren i den mottagande staten vid sidan av hans tjänst.

2. Diplomatsk företrädare är ej skyldig att avlägga vittnesmål.

3. Exekutiva åtgärder få icke vidtas med avseende på diplomatisk företrädare utom när fråga är om fall som anges under a), b) och c) i mom. 1 i denna artikel och åtgärderna kunna vidtas utan att inkräkta på den okränkbarhet som hans person och bostad åtnjuta.

4. Diplomatsk företrädares immunitet i vad avser utövandet av den mottagande statens domsrätt undantar honom icke från den sändande statens domsrätt.

#### Artikel 32

1. Den sändande staten äger häva den immunitet i vad avser lagfö-

ring, som tillkommer diplomatisk företrädare samt den som åtnjuter immunitet enligt artikel 37.

2. Hävande skall alltid vara uttryckligt.

3. Om diplomatisk företrädare eller den som enligt artikel 37 åtnjuter immunitet mot lagföring inleder rättsligt förfarande, äger han icke åberopa immuniteten i vad avser genkärsmål, som står i direkt samband med huvudkärålet.

4. Hävande av immunitet i vad avser lagföring i tvistemål eller administrativa mål skall icke anses innebära hävande av immuniteten i vad avser verkställighet av domen, för vilket särskilt hävande fordras.

#### Artikel 33

1. Om annat ej följer av bestämmelserna i mom. 3 i denna artikel skall diplomatisk företrädare i vad avser hans tjänst hos den sändande staten ej vara underkastad de bestämmelser om socialförsäkring, som kunna gälla i den mottagande staten.

2. Den i mom. 1 i denna artikel föreskrivna befrielsen gäller även privattjänare, som uteslutande är anställd hos diplomatisk företrädare, under förutsättning

a) att han icke är medborgare eller stadigvarande bosatt i den mottagande staten, och

b) att han omfattas av gällande bestämmelser om socialförsäkring i den sändande staten eller i tredje stat.

3. Diplomatsk företrädare som i sin tjänst har person, på vilken den i mom. 2 i denna artikel föreskrivna befrielsen icke äger tillämpning, skall iakttaga de skyldigheter, vilka åligga arbetsgivare enligt den mottagande statens bestämmelser om socialförsäkring.

4. Den i mom. 1 och 2 i denna artikel föreskrivna befrielsen utesluter icke frivillig anslutning till den mottagande statens socialförsäkringssystem, om sådan anslutning medges av denna stat.

5. Bestämmelserna i denna artikel beröra icke tidigare ingångna bilaterala eller multilaterala överenskommelser om socialförsäkring och hindra ej heller framtida avslutande av sådana överenskommelser.

#### Artikel 34

Diplomatisk företrädare skall vara befriad från alla statliga, regionala eller kommunala skatter och pålagor, vare sig de avse person eller egendom, med undantag för

a) sådana indirekta skatter, som vanligen äro inräknade i varornas eller tjänsternas pris,

b) skatter och andra pålagor på privat fast egendom, belägen på den mottagande statens område, såvida den icke innehas av den diplomatiska företrädaren på den sändande statens vägnar för beskickningsändamål,

c) arvs- och kvarlåtenskapsskatter, vilka uttagas av den mottagande staten, om annat ej följer av bestämmelserna i artikel 39 mom. 4,

d) skatter och andra pålagor på privata inkomster från källa i den mottagande staten samt förmögenhetsskatt på investeringar i affärsföretag i den mottagande staten,

e) skatter och avgifter, vilka upp bäras såsom ersättning för lämnade särskilda tjänster, samt

f) stämpel- och lösenavgifter som uttagas i ärenden rörande fast egendom, om annat ej följer av bestämmelserna i artikel 23.

*Artikel 35*

Den mottagande staten skall frita diplomatisk företrädare från all personlig prestationsskyldighet, från allmän tjänsteplikt av varje slag samt från militära förpliktelser såsom rekvisitioner, pålagor och in-kvarteringar.

*Artikel 36*

1. Den mottagande staten skall i överensstämmelse med de lagar och andra författningar, som den kan anta, meddela införseltillstånd och medge befrielse från andra tullar, avgifter och liknande pålagor än sådana som uttagas för magasinering, transporter och likartade tjänster, beträffande

a) föremål avsedda för beskicknings officiella bruk, samt

b) föremål avsedda för diplomatisk företrädares eller medlems av hans familj, vilken tillhör hans hushåll, personliga bruk, däri inbegripet föremål avsedda för hans installerande.

2. Diplomatsk företrädare är fritagen från visitation av sitt personliga resgods såvida icke välgrundad anledning finnes till antagande att det innehåller föremål, som icke omfattas av de i mom. 1 i denna artikel nämnda befrielserna, eller föremål, som icke få införas eller utföras enligt den mottagande statens lag eller äro underkastade denna stats karantänsföreskrifter. Sådan visitation får företagas endast i närvaro av den diplomatiska företrädaren eller behörigt ombud för honom.

*Artikel 37*

1. Medlem av diplomatisk företrädares familj, vilken tillhör hans hushåll, skall åtnjuta i artiklarna 29—36 angivna privilegier och immunitet under förutsättning att han ej är medborgare i den mottagande staten.

2. Medlem av beskickningens administrativa och tekniska personal jämte de av hans familjemedlemmar som tillhöra hans hushåll skola, om de icke äro medborgare eller stadigvarande bosatta i den mottagande staten, åtnjuta i artiklarna 29—35 angivna privilegier och immunitet; dock skall den i artikel 31 mom. 1 angivna immuniteten i vad avser den mottagande statens domsrätt i tvistemål och administrativa mål icke omfatta åtgärder vidtagna utom tjänsten. De skola även åtnjuta i artikel 36 mom. 1 angivna privilegier beträffande föremål, som införas vid tiden för deras första installerande.

3. Medlem av beskicknings tjänstpersonal, som icke är medborgare eller stadigvarande bosatt i den mottagande staten, skall åtnjuta immunitet med avseende på åtgärder, som vidtas under utövandet av hans tjänst, befrielse från skatter och andra pålagor på den lön, som utgår på grund av anställningsförhållandet, samt sådan befrielse som avses i artikel 33.

4. Beskickningsmedlems privat-tjänare, som icke är medborgare eller stadigvarande bosatt i den mottagande staten, skall vara befriad från skatter och andra pålagor på den lön, som utgår på grund av anställningsförhållandet. I övriga avseenden få privilegier och immunitet åtnjutas endast i den utsträckning den mottagande staten medger. Den mottagande staten skall emellertid utöva sin domsrätt över sådan person på sådant sätt, att fullgörandet av beskickningens uppgifter ej onödigtvis hindras.

*Artikel 38*

1. Såvida icke den mottagande staten beviljat mera omfattande pri-



villegier och immunitet skall diplomatisk företrädare, som är medborgare eller stadigvarande bosatt i den mottagande staten, åtnjuta immunitet mot lagföring samt okränkbarhet endast med avseende på officiella åtgärder, som vidtas under utövandet av hans tjänst.

2. Annan medlem av beskickningspersonalen och privat tjänare, som är medborgare eller stadigvarande bosatt i den mottagande staten, skall åtnjuta privilegier och immunitet endast i den utsträckning denna stat medger. Den mottagande staten skall emellertid utöva sin domsrätt över sådan person på sådant sätt, att fullgörandet av beskickningens uppgifter ej onödigtvis hindras.

#### Artikel 39

1. Den som är berättigad till privilegier och immunitet skall åtnjuta dem från den tidpunkt, då han ankommer till den mottagande statens område för att tillträda sin befattning, eller, om han redan befinner sig på detta område, från den tidpunkt, då hans utnämning meddelas utrikesministeriet eller, om så överenskommit, annat ministerium.

2. När den som är berättigad till privilegier och immunitet har avslutat sin tjänstgöring, skola privilegierna och immuniteten som regel upphöra att gälla vid den tidpunkt, då han lämnar landet, eller vid utlöpanget av en skälig frist härför men skola fortvara till denna tidpunkt även i händelse av väpnad konflikt. I vad gäller åtgärder som sådan person vidtagit under utövandet av sin tjänst som beskickningsmedlem, skall immuniteten dock bestå i fortsättningen.

3. För det fall att beskickningsmedlem avlider, skola hans familjemedlemmar fortfarande åtnjuta de privilegier och den immunitet, som

tillkommer dem, intill utlöpanget av en skälig tidrymd under vilken de kunna lämna landet.

4. För det fall att beskickningsmedlem, som icke är medborgare eller stadigvarande bosatt i den mottagande staten, avlider eller om den avlidne är medlem av sådan persons familj och tillhör hans hushåll, skall den mottagande staten medge, att den avlidnes lösa egendom bortföres med undantag för egendom, som förvärvats i landet och icke fick utföras vid tidpunkten för dödsfallet. Arvs- och kvarlåtenskapsskatter få ej påföras lös egendom, som finnes i den mottagande staten uteslutande till följd av att den avlidne vistades där i egenskap av beskickningsmedlem eller som medlem av beskickningsmedlems familj.

#### Artikel 40

1. Om diplomatisk företrädare i avsikt att tillträda eller återupptaga sin befattning eller på väg till hemlandet färdas genom eller befinner sig på område, tillhörigt tredje stat, som beviljat honom visering, när sådan kräves, skall denna stat tillerkänna honom sådan okränkbarhet och immunitet, som fordras för att trygga hans genomresa eller återfärd. Detsamma skall gälla medlem av diplomatisk företrädarens familj, som åtnjuter privilegier och immunitet och vilken åtföljer honom eller reser för sig för att sedermera förena sig med honom eller för att återvända till sitt hemland.

2. Under omständigheter motsvarande dem som anges i mom. 1 i denna artikel äger tredje stat icke hindra medlem av beskickningens administrativa eller tekniska personal eller dess tjänstepersonal eller hans familjemedlemmar att färdas genom staten.

3. Tredje stat skall tillerkänna of-

ficiell korrespondens jämte andra officiella kommunikationer, kod- och chiffermeddelanden däri inbegripna, vilka vidarebefordras genom denna stat, samma friheter och skydd som den mottagande staten. Den skall tillerkänna diplomatisk kurir, som beviljats visering, om sådan kräves, samt diplomatisk kurirförsändelse under vidarebefordran samma okränkbarhet och beskydd som den mottagande staten är skyldig erbjuda.

4. Tredje stats förpliktelser enligt mom. 1, 2 och 3 i denna artikel gälla i dessa moment omnämnda personer samt officiella kommunikationer och diplomatiska kurirförsändelser jämväl om dessas närvaro på statens område förestavas av force majeure.

#### Artikel 41

1. Det åligger alla som åtnjuta privilegier och immunitet att iakttaga den mottagande statens lagar och författningar, om detta icke inkräktar på deras privilegier och immunitet. Det är även deras plikt att icke blanda sig i denna stats inre angelägenheter.

2. Alla officiella mellanhavanden med den mottagande staten, vilka ha anförtratts beskickning av den sändande staten, skola avhandlas med eller genom förmedling av den mottagande statens utrikesministerium eller, om så överenskommit, annat ministerium.

3. Beskickningslokal får ej brukas på ett med beskickningens verksamhet oförenligt sätt, sådan denna fastställt i denna konvention eller i andra allmänna folkrättsliga regler eller i särskilda överenskommelser, gällande mellan den sändande och den mottagande staten.

#### Artikel 42

Diplomatisk företrädare äger ej för egen vinning utöva yrkes- eller affärsverksamhet i den mottagande staten.

#### Artikel 43

Diplomatisk företrädarens tjänstgöring upphör bl. a. som följd av

a) den sändande statens tillkännagivande för den mottagande staten att den diplomatiska företrädarens tjänstgöring har upphört,

b) den mottagande statens tillkännagivande för den sändande staten att den enligt artikel 9 mom. 2 vägrar att erkänna den diplomatiska företrädaren såsom beskickningsmedlem.

#### Artikel 44

Även i händelse av väpnad konflikt skall den mottagande staten bereda möjlighet för den som åtnjuter privilegier och immunitet och vilken icke är medborgare i den mottagande staten, liksom medlem av hans familj, oavsett dennes medborgarskap, att vid första lägliga tillfälle lämna landet. Särskilt gäller att den vid behov till deras förfogande skall ställa för dem själva och deras egendom nödvändiga fortskaffningsmedel.

#### Artikel 45

Om de diplomatiska förbindelserna mellan två stater avbrytas eller om beskickning återkallas slutgiltigt eller tills vidare

a) åligger det den mottagande staten, även i händelse av väpnad konflikt, att respektera och skydda beskickningslokalerna jämte därtill hörande egendom och arkiv,

b) äger den sändande staten anförtro vården av beskickningslokalerna jämte därtill hörande egendom

och arkiv åt tredje stat, som godtas av den mottagande staten,

c) äger den sändande staten anförtro tillvaratagandet av sina intressen och skyddet av sina medborgare åt tredje stat, som godtages av den mottagande staten.

#### Artikel 46

Med den mottagande statens dessförinnan inhämtade medgivande må den sändande staten på begäran av tredje stat, som ej är företrädd i den mottagande staten, åtaga sig att tills vidare tillvarataga den tredje statens intressen och skyddet av dess medborgare.

#### Artikel 47

1. Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention äger den mottagande staten ej göra åtskillnad i sin behandling av staterna.

2. Diskriminering skall dock ej anses föreligga

a) om den mottagande staten tillämpar någon av bestämmelserna i denna konvention restriktivt som följd av restriktiv tillämpning av bestämmelsen på dess beskickning i den sändande staten, eller

b) om på grund av sedvana eller överenskommelse stater tillerkänna varandra gynnsammare behandling än som kräves enligt bestämmelserna i denna konvention.

#### Artikel 48

Denna konvention skall på sätt nedan sägs hållas öppen för undertecknande av alla stater, som äro medlemmar av Förenta Nationerna eller något av dess fackorgan eller äro anslutna till stadgan för den internationella domstolen, ävensom av varje annan stat, som av Förenta Nationernas generalförsamling inbjudits att ansluta sig till konventionen: till den 31 oktober 1961 hos Österrikes federala utrikesministe-

rium och därefter till den 31 mars 1962 i Förenta Nationernas högkvarter i New York.

#### Artikel 49

Denna konvention skall ratificeras. Ratifikationsinstrument skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

#### Artikel 50

Denna konvention skall hållas öppen för anslutning av stat som tillhör någon av de fyra i artikel 48 nämnda grupperna. Anslutningsinstrument skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

#### Artikel 51

1. Denna konvention träder i kraft på trettionde dagen efter dagen för deponeringen av det tjugooandra ratifikations- eller anslutningsinstrumentet hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

2. I förhållande till stat, som ratificerar konventionen eller ansluter sig till densamma sedan det tjugooandra ratifikations- eller anslutningsinstrumentet deponerats, skall konventionen träda i kraft på den trettionde dagen efter depositionen av denna stats ratifikations- eller anslutningsinstrument.

#### Artikel 52

Förenta Nationernas generalsekreterare skall underrätta alla stater, som tillhöra någon av de i artikel 48 nämnda fyra grupperna,

a) om undertecknanden av denna konvention samt om deponeringar av ratifikations- eller anslutningsinstrument i överensstämmelse med artiklarna 48, 49 och 50 samt

b) om dagen för denna konventions ikraftträdande enligt artikel 51.

*Artikel 53*

Huvudskriften till denna konvention, vars engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter<sup>1</sup> äga lika vitsord, skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekretärare, som skall överlämna bestyrkta avskrifter därav till alla stater, som tillhöra någon av de i artikel 48 nämnda fyra grupperna.

Till bekräftelse härav ha undertecknade befullmäktigade, av sina regeringar därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat denna konvention.

Som skedde i Wien den 18 april 1961.

---

<sup>1</sup> Endast de engelska och franska texterna har medtagits här.